

فصلهای ضروری کتاب ریاضیات تکمیلی پایه نهم مدارس استعدادهای درخشان جهت تدریس در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۶-۹۵

با توجه به ارائه تصویر نسخه اولیه کتاب ریاضیات پایه نهم به دبیران محترم شرکت کننده در دوره آموزشی کتاب های تازه تالیف ریاضیات (ویژه مدارس استعدادهای درخشان) که در شهریور ماه ۹۵ در شهر مشهد مقدس و همچنین توزیع کتاب در نیمسال دوم سال تحصیلی جاری، تدریس فصلهای زیر در نیمسال دوم ضروری می باشد.

فصل ۶: خط و معادله های خطی

فصل ۷: عبارت های گویا

فصل ۸: حجم و مساحت

با توجه به بخشنامه محتوای تکمیلی مدارس استعدادهای درخشان به شماره ۱۰۴/۵۲۳۹۸۰ مورخ ۹۵/۴/۵ سهم نمره کتاب های تکمیلی معادل پنج نمره از ۲۰ نمره در ارزشیابی پایانی نوبت های اول و دوم می باشد. همچنین بخشی از سوالات آزمون پیشرفت تحصیلی از محتوای تکمیلی مدارس استعدادهای درخشان طراحی می شود

بخش های تعیین شده، محتوای حداقلی است که بنا به شرایط خاص در نظر گرفته شده است و تنها در سال تحصیلی جاری معتبر به شمار می آید. توصیه می شود دبیران ارجمند در صورت اقتضای وقت، بنا به صلاحدید، مطالب و مباحث دیگری از کتاب را بر بخش های منتخب بیفزایند و در برنامه تدریس خود بگنجانند.

- ۱- این باور در دانش آموزان ایجاد شود که علوم تجربی شامل فیزیک، زیست شناسی و شیمی علمی مشاهده‌ای و تجربی است. به عنوان مثال درک نظام آفرینش و ساختار منظمی که در سامانه های زیستی وجود دارد، باید دانش آموزان را در فهمیدن بهتر روابط موجودات زنده و سطوح مختلف حیات توانمند سازد. پس حفظ کردن اسامی موجودات زنده و یا انواع تقسیم بندی‌های ضروری ندارد. اگر دانش آموزان ساز و کارهای شگفت انگیز حیات را در روندی منطقی و قابل گسترش درک کنند و ایده‌های اصلی را دریابند کافی است. این مسئله در مورد حفظ اسامی افراد و ترتیب‌های تاریخی و سازو کارها و ... در بخش‌های فیزیک و شیمی نیز صادق است، به ویژه در بخش نجوم.
- ۲- مثال‌های متنوع کتاب با هدف افزایش توان یادگیرندگان در پرسش‌گری و جستجوگری طرح شده است. توجه به اصول روش علمی و سوق دادن ذهن دانش آموز به این امر مهم که " سطح دانایی ما را پرسش‌هایی که ذهن ما در تعامل با دانش می سازد تعیین می‌کند نه دانشی که به حافظه سپرده‌ایم " بسیار اهمیت دارد. پرسش‌گری نقطه آغازین پژوهش است.
- ۳- تمرین‌های کتاب در قالب پرسش‌هایی در متن کتاب آورده شده است. شایسته است که دبیران گرامی به دانش آموزان کمک کنند تا مسیر طرح مساله، نحوه برخورد با مساله، درک کامل پرسش، ارتباط پرسش با دانسته‌های قبلی، گسترش دانسته‌ها و در نهایت ایجاد پاسخ به درستی در ذهن آنان شکل بگیرد و از ایجاد پاسخ‌های کلیشه‌ای و مستقیم خودداری نمایند.
- ۴- با توجه به اهمیت علوم بین رشته‌ای و نیاز جامعه به فرهنگ کار آفرینی و ضرورت لمس دانسته‌های تئوری به شکل کارگاهی و آزمایشگاهی، پیشنهاد می‌شود با توجه به شرایط، پرسش‌ها و پروژه‌های تکمیلی با راهنمایی دبیران توسط دانش آموزان طراحی شود تا اندیشه ورزی، مهارت پرسش‌گری و تعمیق آموخته‌ها به شکل مطلوب‌تری برآورده شود.
- ۵- توصیه می‌شود در طرح پرسش‌ها به توانمندی ذهن دانش آموز در ایجاد ارتباط بین دانسته‌ها و کشف موضوعات جدید توجه شود و از پرسش مستقیم احتراز شود، به عبارت دیگر سطح تجزیه و ترکیب و ارزشیابی دانسته‌ها مورد توجه قرار گیرد.
- ۶- با توجه به زمان محدودی که همکاران گرامی تا پایان سال برای تدریس محتوای تکمیلی در اختیار دارند و با توجه به پیوستگی مفهومی مطالب، توصیه می‌شود تنها موارد ذیل تدریس شود و راهنمایی‌های لازم به دانش آموزان به منظور خودخوانی و مطالعه تکمیلی داده شود:

شیمی:

فصل اول: به طور کامل

فصل دوم: به صورت اختیاری و خودخوانیدانش آموز و در صورت وجود زمان به صورت رفع اشکال بررسی شود.

فیزیک:

فصل چهارم و پنجم: به صورت اختیاری و خودخوانی و به ویژه برای دانش‌آموزانی که بخواهند کار پژوهشی اختیاری در زمینه مرتب انجام دهند می‌تواند بسیار مفید واقع شود.

فصل ششم: از میان فیلم‌های در اختیار حداقل ده مورد انتخاب شود و مطابق دستورالعمل کار شود.

فصل هشتم: به کمک فیلم‌های در اختیار و به صورت تاریخی کلیات مورد نظر در کلاس عنوان شود. و روی مباحثی مانند سرعت نسبی و تحلیل با کمک نظریه عناصر اربعه در کلاس بحث و تبادل نظر شود.

به عنوان کار اختیاری برخی از دانشمندان مسلمان در نجوم توسط دانش‌آموزان به صورت کنفرانس یا مکتوب (روزنامه دیواری و ...) ارائه

شود.

زیست شناسی:

درس زیست شناسی سال نهم بر طبقه بندی (رده بندی) جانداران متمرکز است. محتوای تکمیلی زیست شناسی کماکان بر موضوع طبقه بندی با نگرش کاربرد و تعمیق موضوعات درسی متمرکز است. موارد انتخابی ذیل نیز با توجه به ۶ بند بالا مورد توجه قرار گیرد:

فصل نهم، گوناگونی جانداران: صفحات ۱۲۵، ۱۲۴، ۱۲۳، ۱۲۲

فصل دهم، دنیای گیاهان: صفحات ۱۳۶، ۱۳۵، ۱۳۴، ۱۳۳

فصل یازدهم، جانوران بی مهره: صفحات ۱۴۶، ۱۴۵، ۱۴۴، ۱۴۳، ۱۴۲

فصل دوازدهم: جانوران مهره دار: کامل

۷- به استناد بخشنامه محتوای تکمیلی مدارس استعدادهای درخشان به شماره ۱۰۴/۵۲۳۹۸۰ مورخ ۹۵/۴/۵ سهم نمره کتاب های تکمیلی معادل پنج نمره از ۲۰ نمره در ارزشیابی پایانی نوبت های اول و دوم می باشد. همچنین بخشی از سوالات آزمون پیشرفت تحصیلی از محتوای تکمیلی مدارس استعدادهای درخشان طراحی می شود.

۸- تمام سعی نگارندگان بر این بوده است که محتوای تکمیلی محرکی باشد تا دبیران گرامی با تکیه بر تجارب و دانش خویش، شوق مطالعه و جستجو را در وجود دانش آموزان نهادینه سازند و تجربه لذت بخش یادگیری، کشف و شهود را به فرزندان ایران اسلامی هدیه دهند. محتوای تکمیلی تلاش می کند تا یافته های علمی را با دیدگاهی گذشته نگر، به آینده علوم ارتباط دهد. دبیران گرامی در همراهی با این دیدگاه بر اساس توانایی های خود تلاش کنند که دانش آموزان عزیزمان با نگرشی سالم، دگر اندیشی و متفاوت دیدن را در حوزه علوم تجربه کنند تا با یاری خداوند متعال، پرچم داران عزت و سربلندی ایران اسلامی در جهان امروز باشند.

• بخش های تعیین شده جهت تدریس، محتوای حداقلی است که بنا به شرایط خاص در نظر گرفته شده است و تنها در سال تحصیلی جاری معتبر به شمار می آید.

دروس و بخش‌های ضروری کتاب «فارسی و نگارش» (پایه نهم، ویژه مدارس استعداد‌های درخشان) جهت تدریس در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۹۶

کتاب «فارسی و نگارش» (پایه نهم، ویژه مدارس استعداد‌های درخشان) از آغاز نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۹۶ از طریق مراکز استان، در میان مدارس استعداد‌های درخشان سراسر کشور توزیع شده است. در دوره آموزشی کتاب‌های تکمیلی تازه‌تألیف فارسی (ویژه مدارس استعداد‌های درخشان) که در شهریورماه ۹۵ در مراکز قم و ارومیه برگزار شد، از دبیران گرامی پایه نهم خواسته شد که با توجه به تأخیر در آماده‌سازی چاپ اول کتاب تکمیلی نهم، دو ساعت مصوب هفتگی منظور شده جهت تدریس کتاب تکمیلی را در نیمسال اول به تدریس کتاب‌های اصلی («فارسی» و «آموزش مهارت‌های نوشتاری» پایه نهم) اختصاص دهند و با استفاده از این زمان، دروس دو کتاب اصلی را بیشتر پیش برند و بدین ترتیب، در نیمسال دوم فرصتی دوچندان جهت تدریس کتاب تکمیلی در اختیار داشته باشند. با وجود این، از آنجا که احتمال می‌رود تأخیر پیش آمده، امکان برنامه‌ریزی دقیق برای چنین مقصودی را سلب کرده باشد، بخش‌هایی از کتاب تکمیلی نهم در نظر گرفته شده است که ضرورت دارد در نیمسال دوم تدریس شود.

۱) پاره فارسی:

• از آغاز کتاب تا صفحه ۹۶ تدریس این بخش‌ها ضروری است:

- «خواندنی»، «جستنی»، «نوشتنی» و «اندیشیدنی» از صفحه ۱۷ تا صفحه ۲۳

- «دانستنی»، «جستنی» و «اندیشیدنی» (فرهنگ بزرگ سخن ۴) صفحه ۵۹ و صفحه ۶۰

- «نوشتنی» (دستور زبان فارسی) صفحه ۶۶

- «دانستنی»، «جستنی»، «نوشتنی» و «اندیشیدنی» از صفحه ۷۳ تا صفحه ۷۸

- «دانستنی» صفحه ۸۱

- «دانستنی» و «نوشتنی» (آشنایی با فرهنگستان ۶) صفحه ۸۳ تا صفحه ۸۷

- «دانستنی» و «جستنی» صفحه ۹۵

- «نوشتنی» (دستور زبان فارسی) صفحه ۹۶

•• از صفحه ۹۷ (درس دهم) تا صفحه ۱۶۶: به طور کامل.

۲) پاره «آموزش مهارت‌های نوشتاری»: به طور کامل.

چند توضیح:

- لازم است بخش‌های پیش‌گفته، در ارزشیابی نوبت دوم (بر اساس سهم محتوای تکمیلی: ۵ نمره مستمر و ۵ نمره پایانی از ۲۰ نمره؛ در هریک از سه ماده درسی «خواندن فارسی و درک متن»، «املا فارسی» و «آموزش مهارت‌های نوشتاری») لحاظ شود.

- در طراحی آزمون پیشرفت تحصیلی نوبت دوم، پنج سؤال از بخش‌های نامبرده پاره فارسی، لحاظ می‌شود.

(سرفصل‌های دقیق‌تر، همزمان با کتاب‌های فارسی تکمیلی پایه‌های هفتم و هشتم اطلاع‌رسانی خواهد شد.)

- بخش‌های تعیین شده، محتوای کمینه و حداقّلی است که بنا به شرایط خاص در نظر گرفته شده و تنها در سال تحصیلی جاری معتبر به شمار می‌آید. توصیه می‌شود دبیران ارجمند در صورت اقتضای وقت، بنا به صلاحدید، مطالب و مباحث دیگری از کتاب را بر بخش‌های منتخب بیفزایند و در برنامه تدریس خود بگنجانند.

جدول اصلاحات کتاب‌های سه‌گانه فارسی تکمیلی، چاپ ۱۳۹۵
(دوره اول متوسطه، ویژه مدارس استعدادهای درخشان)

کتاب تکمیلی	صفحه و سطر	نادرست	درست
فارسی هفتم	ص ۷، سطر هفتم ص ۵۸، سطر دوم ص ۶۴، سطر نوزدهم ص ۷۷، سطر یکم ص ۱۰۱، سطر یازدهم ص ۱۲۳، ردیف ششم جدول	غژغژ آوردیم درس یازدهم بخش چهارم ساعتش نگارخانه	غش غش آورده‌ایم درس دوازدهم بخش سوم ساعت کارگاه
فارسی هشتم	ص ۸۲، سطر ۱۱ ص ۸۲، سطر ۱۲ ص ۸۲، سطر ۱۳ ص ۸۳، سطر ۱۵ ص ۱۵۳، سطر پایانی پانوش	افتادگی در پایان سطر افتادگی در پایان سطر افتادگی در پایان سطر «دومین خیابان» درس هشتم	... هردو، نقش‌نمای ... نقش‌نمای اضافه است و ... اسمی، و «دومین» در «دومین خیابان» درس نهم
فارسی و نگارش نهم	ص ۴۲، سطر چهارم ص ۹۵، نشانواره	دوست آن نوشتنی	دوست آن دانستنی